

Les morques d'oli

(ALDC, V, 1004. Les morques d'oli)

Les *morques* designen el solatge de l'oli; alguns dels seus noms coincideixen amb els del 'solatge del vi' (cf. infra). Les motivacions estan en relació amb:

1) 'sediment': *pòsit*, *impòsit* 41, 46, *empòsit* 123, *dipòsit* 4; *baixos*; *solatge*, *solada*, *solera* 39 (der. de *sòl* amb el suf. -era [< -ARIA]), *solies* 52, amb el suf. col·lectiu -ia (com *deixies*), *ressòls* 84, 107, *solim* 91, 98; *mares* 159; *sotos* 143, reducció de *sòtols* (< llat. vg. *SŪBTŪLUS, der. de SUBTUS 'sots', *SŪBTA 'sota'); *fesa* 85;

2) 'restes premsades': *morques*, amb les var. *murques* (a 2, 6, 8, 13, punts ross., per canvi habitual de [o] tònica > [u]; la resta, 50, 56, 61, amb [u] originària), *murgues* 13, amb sonorització de la velar, i *gurgues* 1, per assimilació de la consonant inicial a la velar següent; der. *morcades* i *morcasses* 146, aquest amb suf. pejoratiu (cf. *oliasses*); *vinassa* 158;

3) 'brutícia': *brutícia* 36, *oli brut* 92, *bruts* 145; *soll* 173, 174; *molinada* 'líquid brut, barreja d'aigua i suc dolent

d'oliva' 73, 74, der. col·lectiu de *molinar*; *oliasses* (var. *olia*[θ]a 134), *soliasse*s 160, encrueat amb *solies*; *resíduos* 122 (< cast.); *aigües* 181, pron. ['awjes] (< llat. AQUA); 4) 'massa espessa': *espessos* 23, der. de *espès* (< SPĪSSUS); *r[az]ina* 151, *r[es]ina* 169, del llat. RESĪNA, per comparació amb aquesta substància semisòlida; *farga* 164, *fargalada* 147; *mermelada* 43 (< cast.).

Per als comentaris a *morques*, *solada*, *solatge*, *solim*, *ressòls*, *pòsit*, *empòsit*, *impòsit*, *dipòsit*, *baixos*, *soll*, *vinassa*, *mares*, *fargalada*, *brutícia*, *brut*, *fesa*, *farga*, veg. també mapa 676.

Pel que fa a les àrees lèxiques, *morques* coneix una extensió molt més gran que la corresponent a 'solatge de vi'; igualment *solada*, *solatge* i *pòsit*, respecte del mapa d'aquest. *Baixos* té semblant extensió en mall. Notem la singularitat de *oliasses*.

Són mots normatius *morca*, *solatge*, *pòsit*, *oliassa*, des del DOrt, 1917.

